

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HILLERØD
INDUSTRI- OG HAANDVÆRKER-
FORENING
1872-1922

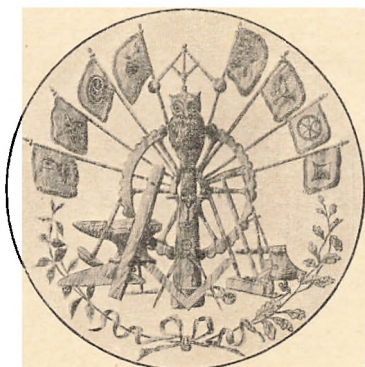
**HILLERØD
INDUSTRI- OG HAANDVÆRKER-
FORENING
1872-1922**

HILLERØD INDUSTRI- OG HAANDVÆRKER- FORENING

GENNEM HALVTREDSINDSTYVE AAR

VED

CARL-JOHAN WEITZMANN

TRYKT I HILLERØD BOGTRYKKERI
A. J. ANDERSEN & SØN

DET DEKORATIVE Udstyr er
tegnet af Kr. Kongstad

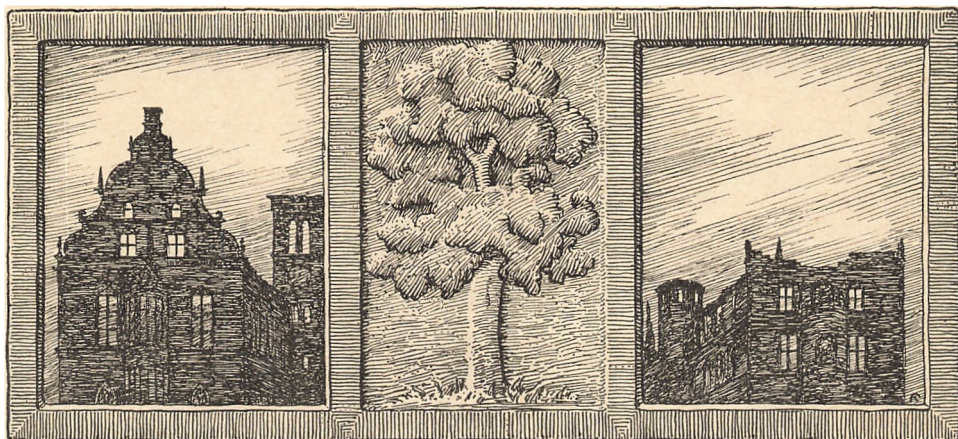

Vignetten på titelbladet
gengivet efter Haandværker-
foreningens banner

Vignetter
side 12 og 23 gengiver Hillerød
skræderes og skomagernes
segl fra 1735 og 1680

FREDERIKSBORG SLOTS Genrejsning efter Branden 1859 gav Hillerød et stærkt Fremstød, og der er ingen Tvivl om, at Arbejdet paa Slottet især bidrog til at fremhjelpe Byens Industri- og Haandværkerstand. Som Arbejdsforholdene formede sig i Tredserne her i Byen, synes der ikke at have været Trang til nogen Organisation for Industriens og Haandværkets Mænd. Men da Planen til Oprettelsen af *Det forenede sjællandske Varelotteri* fremkom (Bevillingen til et saadant blev givet 30. Januar 1871), og man, for at at virkeliggøre Planen, ønskede at samle saa mange som muligt af de sjællandske Købstæder, hvori der fandtes Industriforeninger, vilde Hillerød selvfølgelig ikke udelukkes fra at faa Part i Lotteriets Gevinstfordeling og Overskud.

Som den, der, med Lotteribevægelsen for Øje, gav Stødet til Dannelsen af Hillerød Industriforening, nævnes Bygmester *P. Hansen*. Han var født i Mullerup ved Slagelse den 15. Marts 1835 og kom i en Alder af 25 Aar til Hillerød, hvor han som Konduktør ledede Tømrerarbejdet ved Slottets Genopførelse. I 1863 fraflyttede han Byen, men bevarede en levende Interesse for denne. Og en Dag henvendte han sig til afd. Snedkermester *Harald M. Andersen* og Farver *Thygesen* for at faa disse Mænd til at danne en Industriforening.

Hansen, der døde den 6. Maj 1888 i Helsingør, har til Minde om sin Virksomhed i Hillerød under 10. November 1880 stiftet et Legat paa 2000 Kr., som administreres af Hillerød Byraad. Renten af Legatkapitalen blev forbeholdt Hansens endnu levende Enke, men efter hendes Død vil Renten, i en eller flere, dog ikke over 4 Portioner, aarlig være at anvende til Præmier eller Rejseunderstøttelse for uformuende Haandværkslærlinge eller unge Haandværkere, „fødte eller oplærte i Hillerød“, og som ere særdeles anbefalede for Flid og god Opførsel. Denne Fundats-Bestemmelse, som vistnok

er de færreste bekendt, vidner smukt om den Interesse og Alvor, hvormed Industriforeningens egentlige Stifter saa paa Haandværkets Udøvere.

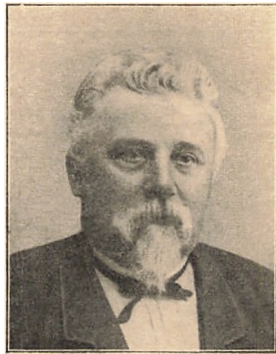
Medens Bygmester Hansen altsaa var *Primus motor* for Tanken om Hillerød Industriforenings Oprettelse, blev det — som ovenfor antydet — Snedkerm. Andersen og Farver Thygesen, som sammenkaldte det Møde, ved hvilket Foreningen dannedes.

Stiftelsesmødet holdtes den 15. Februar 1872 hos Gæstgiver Hansen paa Torvet (der, hvor Hotel Kronprinsen nu ligger). Følgende Borgere var samlede og blev, som det hedder i den endnu eksisterende Protokol, „enige om at oprette en Industriforening for Hillerød By“:

Smedemester *J. Petersen*, Klejnsmed *Th. Jensen*, Karethmager *C. Nielsen*,

Bygmester P. Hansen
f. 15. Marts 1835, d. 6. Maj 1888

Snedkerm. H. M. Andersen
f. 24. Sept. 1833, d. 14. Okt. 1895

Farver K. Thygesen
f. 15. Juni 1826, d. 30. Marts 1900

Malermester *Petersen*, Farver *Thygesen*, Skrædermester *Milner*, Smedemester *Andersen*, Snedkermester *Neergaard*, Købmand *N. Olsen*, Sadelmagermester *Jørgensen*, Blikkenslagermester *Skogstad*, Bogbinder *Wiwel*, Bødkermester *Lerche*, Skomagermester *N. Andersen*, Urmager *A. Hansen*, Jernstøber *Jochumsen*, Snedkermester *Andersen* og Hattemager *A. Nielsen*. (15. Okt. 1916 døde den sidste af Stifterne, Snedkermester Chr. Neergaard, 90 Aar gammel).

Til foreløbig Bestyrelse valgtes Snedkerm. *Andersen*, Farver *Thygesen*, Bogbinder *Wiwel*, Karethmager *Nielsen* og Urmager *Hansen*. Dagen efter holdt disse Mænd Møde og valgte Snedkermester *Andersen* til Formand, medens Bogbinder *Wiwel* blev Foreningens Sekretær og Kasserer. Man vedtog at henvende sig til Lotteriet med Anmodning om at blive optaget som Interessent, hvilket bevilgedes faa Dage efter.

Den 18. Marts 1872 afholdtes Foreningens første Generalforsamling, paa hvilken Forslaget til Love blev vedtaget, ligesom Bestyrelsen fik endeligt Valg. Farver Thygesen blev Næstformand.

Paragraf 1 i Lovene kom til at lyde saaledes: „Foreningens Formaal er at fremme Industrien i Hillerød paa enhver hensigtsmæssig og lovlig Maade, saasom ved Udstillinger, Bortlodninger, Foredrag osv.“

VIRKSOMHEDEN GENNEM 50 AAR

I FORENINGENS to første Leveaar virkede man hovedsagelig for Lotteriet, men i Slutningen af 1873 besluttede Bestyrelsen at virke for Afholdelsen af en *Industriudstilling i Sommeren 1874 i Forbindelse med Landboforeningens Dyrskue*. Paa en ekstraordinær Generalforsamling 9. Januar 1874 vedtoges det at sanktionere Bestyrelsens Plan. Udstillingskomiteen kom foruden af Bestyrelsen til at bestaa af Hillerøds daværende Byfoged, Kammerjunker *Scholten*, Kaptejn *Hammelev*, Købmand *Carl Møller* og Dyr læge *Lunddahl*. Udstillingen, der omfattede Industri-, Landbrugs- og Husflidsartikler, var arrangeret paa Ridebanen og forløb udmærket. Blandt Udstillingsgæsterne var Kong Christian IX. Der blev et Overskud paa 600 Kr. I Komiteen kunde der ikke opnaas Enighed om Overskuddets Anvendelse. De fornævnte Mænd vilde bortskænke en Del af Pengene til Haandværker-Stiftelsen, en anden Del til Asylet og have Restbeløbet indsat i Sparekassen, saaledes at Byraadet skulde forvalte dette Beløb, dog kun til Anvendelse i industrielt Øjemed. Men Bestyrelsen hævdede, at da det var Industriforeningen, der havde taget Initiativet til Udstillingen og havde baaret hele Risikoen, maatte det alene tilkomme denne Forening at træffe Bestemmelse om Overskuddets Anvendelse. Uenigheden var saa stor, at det trak op til Proces. Striden blev imidlertid bilagt ved Byraadets Mellemløst, saaledes at Foreningen fik fuld Raadighed over Beløbet. (Overskuddet blev en Del af det Understøttelsesfond for trængende, der blev oprettet 1877).

Den 24. Marts 1877 afholdtes en betydningsfuld Generalforsamling, idet denne, efter Bestyrelsens Forslag, vedtog at anvende det fra Lotteriet fremkomne Overskud til Indkøb af en kgl. Obligation paa 2000 Kr., hvoraf Renten skulde uddeles til Understøttelse for trængende Medlemmer eller Enker efter saadanne.

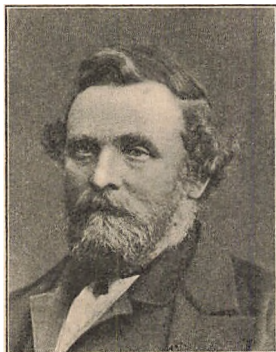
Foreningen begyndte ved hele sin Virksomhed at vække en Del Opmærksomhed blandt Byens Borgere. Som et Udtryk for denne Interesse kan det nok tages, at „Den bestandige borgerlige Forening af 5. Juli 1877“ allerede et Aar efter denne Forenings Dannelse fremkom med Forslag om en Sammenslutning med Industriforeningen, som gav Planen sin Tilslutning. Men under de videregaaende Forhandlinger strandede Sagen.

I 1879 deltog Industriforeningen i Dannelsen af „Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri“.

Paa Generalforsamlingen den 27. Marts 1880 vedtoges det, at Foreningen ogsaa skulde omfatte *Nyhuse*. I Firserne lægges der megen Vægt paa *Foredragsvirksomheden*. Bestyrelsen vedtog, „at der ubetinget burde afholdes saa mange Foredrag som muligt“. Til de Foredrag, som nu fulgte, blev saavel Svende som Lærlinge indbudt. Foreningens Stifter holdt flere Foredrag, og af lokale Mænd talte bl. a. Oberst *v. d. Reche* og Kancelliraad *Weitzmann*; sidstnævnte foretog mange interessante fysiske Forsøg. Ogsaa for de *rejsende*

Haandværkssvende viste Foreningen megen Interesse. Paa Forslag af den Komite, som tidligere havde forsynet de rejsende Svende med Logi og Bepising, vedtog Industriforeningens Bestyrelse at overtage denne Sag. Der afholdtes en Del Diskussionsmøder, hvor Snedkermester *Andersen* indledede om *Lærlingeforholdene*, medens Redaktør *Rasmussen* ved Amtsavisen især beskæftigede sig med Spørgsmaalet om, hvad der kunde gøres for de rejsende Svende. Sagen om de *frivillige Svendeprøvers* bedst mulige Ordning tog Industriforeningen sig ogsaa af. Arbejdet for at skaffe disse Prøver Anerkendelse fik Foreningen megen Fornøjelse af. Fællesrepræsentationens Dannelse, der paa saa mangfoldige Omraader har sat store og betydningsfulde Spor, bragte mere Liv i Foreningen og gav denne mange Sager at beskæftige sig med. I 1884 kom Ønsket om en egen Bygning for Foreningen frem. Bestyrelsen fik Bemyndigelse til at byde 10,000 Kr. for det gamle Sygehus i Møllestræde, da denne Bygning skulde til Auktion, men man blev overbudt. I 1885 nedsatte man et Udvalg, som skulde fremkomme med Forslag til Køb af en Industriforeningsbygning „med Rum til en teknisk Skole og Herberg for rejsende Haandværkssvende“. Udvalgets Plan gik ud paa at købe Tømmermester *J. Langes* Ejendom i Mørkegade for 10,000 Kr. Handelen gik i Orden, og Lange skænkede 2000 Kr. til Anvendelse ved Indretningen af Lokalerne. Men Bygningen blev aldrig taget i Brug af de Institutioner, som skulde have haft Lokaler deri; (i 1888 solgtes Ejendommen til Butiksbestyrer H. L. Olsen for 11,500 Kr.).

Tømmermester J. Lange
f. 27. April 1826, d. 13. Okt. 1913

Planen om en Udstilling var i Firserne flere Gange fremme, men skrinlagdes i 1886.

Aarene 1886 og 1887 var meget bevægede. Der afholdtes Generalforsamlinger, som paa Grund af politisk Indblanding forløb ret stormende. Man anklagede Bestyrelsen for „fuldstændig at have tilsidesat Lovenes forskellige Bestemmelser angaaende nye Medlemmers Optagelse“. Der anlagdes endog Sag mod Bestyrelsen, og man førte Proces om Udlevering af Protokollerne og om den paa Generalforsamlingen i 1887 stedfundne Nægtelse af nogle Medlemmers Stemmeret. Disse Kampaar førte til Dannelsen af „Hillerød Haandværkerforening“. Men trods Splittelsen voksede Industriforeningens Medlemstal meget stærkt. I 1888 kom der atter Ro i Gemytterne. Ved dette Aars Generalforsamling afgik hele Bestyrelsen, hvis Medlemstal udvidedes til 9. Desuden vedtoges visse Lovændringer.

Den i 1879 rejste Plan om en teknisk Skole var der i de bevægede Foringsaar stadig bleven arbejdet paa. Fabrikant *P. Nordsten* fremkom i 1887 med Tilbud om at tilskyde 2000 Kr. til Skolens Opførelse paa en Grund i Møllestræde — og efter dette Tilbud fik Planen fart. Den 10. September

1887 vedtog en ekstraordinær Generalforsamling at købe bemeldte Grund i Møllestræde, hvor man opførte „Hillerød tekniske Skole“ efter Tegning af Arkitekt *Holdk*. Arbejdet ved Bygningens Opførelse overdroges til Murermester *Chr. Svendsen*. Hvorledes den tekniske Skole efter Aftenskolens Nedlæggelse har udviklet sig, vil man finde nærmere omtalt andetsteds i Skriftet.

I Oktober 1888 vedtoges det at benytte det i Skolebygningen for Foreningen indrettede Lokale til Generalforsamlingen, Bestyrelses- og Udvalgmøder.

Med Hensyn til de efterfølgende Aar skal vi nævne enkelte Begivenheder og Beslutninger.

I 1889 vedtoges det, at Medlemmer skulde være 5 Aar i Foreningen for at nyde godt af Legatet. I Begyndelsen af Halvfemserne forhandlede der med Haandværkerforeningen om Spørgsmaalet angaaende en Haandværkerfest, men da der ikke kunde opnaas Enighed om Grundlaget for en Fordeling af det eventuelle Overskud, blev Planen, som iøvrigt vandt Tilslutning, ikke realiseret.

I et Bestyrelsesmøde den 7. Februar 1891 meddeltes det, at Fabrikant Nordsten agtede at stifte et Legat paa 2000 Kr. til Fordel for Elever i den tekniske Skole.

I 1891 fik Kvinder, der drive selvstændigt Erhverv og har Næringsbevis, Optagelsesret i Foreningen.

I 1892 vedtoges det, at Industriforeningen skulde aabne sine Lokaler for Udstillinger af Industrifrembringelser af særlig interessant Karakter.

Den 29. Maj 1892 deltog Foreningen under Byens Fane i det store Folketog i Anledning af Christian IX og Dronning Louises Guldbryllup.

Atter i 1894 drøftes Planen om en Udstilling for Amtets Industridrivende og Haandværkere, men da der kun meldte sig 13 Udstillere, opgav man Tanken.

I 1895 var Foreningen Vært for Fællesrepræsentationen, som afholdt Delegeretmøde her i Byen.

Paa Generalforsamlingen den 27. April 1895 vedtoges det, at naar Medlemmer af gyldige Grunde: Alder, Trang, Svagelighed eller Bortflytning er udtraadt af Foreningen, skal dette ikke være til Hinder for, at Legatet paa et senere Tidspunkt uddeles til vedkommende Medlem eller dennes Enke.

Den 15. Februar 1897 holdt Foreningen en stor Fest paa Hotel Leidersdorff i Anledning af 25-Aars Jubilæet.

I Aarene, som derefter følger, optages Arbejdet i Foreningen væsentlig af den tekniske Skole og Planerne om en Haandværkerdagskole.

Den 23. April 1907 sanktionerede Generalforsamlingen, at den af Lotterioverskuddet opsparede Kapital anvendtes til et Legat, saaledes at Foreningens Understøttelseslegat, der 1887 var sat til 3500 Kr., nu udvidedes til 10,000 Kr.

Fabrikant P. Nordsten
f. 18. Febr. 1840, d. 10. Juli 1918

I 1908 og 1909 drøfter Generalforsamlingen de vigtige Byggeplaner i Anledning af *Haandværkerdagskolens* Tilblivelse og stærke Vækst, og Bestyrelsen fik Sanktion paa Planerne i saa Henseende.

Skolehjemmet opførtes i 1909 under Ledelse af Arkitekt *Holdk*. Om Skolehjemmets Virksomhed se under Afsnittet „Teknisk Skole“, forfattet af Skoleinspektør Petersen og — for det sidste Decenniums Vedkommende — af Kommuelærer O. C. Andersen.

Da Foreningen den 15. Februar 1912 havde bestaaet i 40 Aar, afholdtes en større Jubilæumsfest paa Hotel Leidersdorff. Ligesom ved 25 Aars Jubilæet var der indbudt en Række ledende Mænd indenfor Industriens og Haandværkets Verden samt de lokale Autoriteter. Af Foreningens Stiftere, hvis Navne nævnes foran i Festskriftet, var Snedkermeister Chr. Neergaard den eneste, der endnu levede ved 40 Aars Jubilæet, men han var paa Grund af sin høje Alder for svag til at overvære Festen.

Kancellir. Chr. L. Weitzmann
f. 1. Juni 1844, d. 18. Juli 1909

Paa nævnte Jubilæumsdag blev der i Foreningens Lokale i Møllestræde ophængt et Billede af Stifteren: Bygmester P. Hansen.

I Aarene omkring 40 Aars Jubilæet modtog Foreningen ikke faa Ny-Indmeldelser og Bestyrelsen tog atter fat paa at arrangere Skovture og Udflugter om Sommeren. Vi mindes saaledes en vellykket Fællesrejse til den baltiske Udstilling i Malmø 1914.

1914 var iøvrigt et Mærkeaar i Industriforeningens Historie, idet den tekniske Skole da kunde se tilbage paa 25 Aars Virksomhed, ligesom Haandværkerdagskolen havde passeret en Milepæl, idet den nu havde bestaaet i 10 Aar. Naar dette ikke blev mindet ved nogen Fest, laa det i, at Foreningens 40 Aars Jubilæum jo var bleven fejret saa kort i Forvejen.

I Anledning af de nævnte Mærkedage skænkede „*C. Weitzmanns Etablissement*“ Industriforeningen en fysisk Apparatsamling til 1000 Kr. Kancelliraad *Chr. L. Weitzmann* havde i sine sidste Leveaar „sat Apparater til Side“ med den Tanke for Øje at skænke Industriforeningen en Samling, der paa teknisk Skole kunde anvendes til de unge Menneskers Undervisning i Naturlære, men han naaede ikke selv at faa Gaven praktiseret. Det var altsaa gamle Weitzmanns Tanke, der laa til Grund for Gaven, og Bestyrelsen har ønsket, at han blev mindet derfor nu ved Foreningens 50 Aars Jubilæum.

Fra Foreningslivet i 1915 mindes vi den med Generalforsamlingen den 28. April forbundne Fest til Ære for Urmager *Abrahamsen* i Anledning af, at han havde siddet 25 Aar i Bestyrelsen og i denne udført et stort Arbejde som Kasserer og som Medlem af Lotteriudvalget.

Den 22. September 1915 døde et af Foreningens ældste Medlemmer, *Lars Dinesen*, der ofte havde støttet med Raad og Daad. Saa tit Industriforenin-

gens Bestyrelse gik til ham, var han villig til at hjælpe og lægge sin Arbejds-kraft i Selen for Foreningens forskellige Planer, naar disse krævede Rege-ringens og Rigsdagens Støtte. I samme Forbindelse maa vi minde om, hvor-ledees ogsaa afdøde *Sigurd Berg* baade som Folketingsmand og ikke mindst som Minister viste Industriforeningens Opgaver — specielt de tekniske Skole-spørgsmaal — Interesse og Støtte.

I 1916 havde Foreningen den Glæde at modtage et nyt Bevis paa, med hvilken Interesse dens Virksomhed omfattes, idet der under 28. November forelaa Meddelelse om, at afdøde Sadelmagermester *Lauritz Larsen* havde testamenteret 2000 Kr. til Foreningens Legat for trængende Medlemmer eller Enker efter disse. I Anledning af Blikkenslagermester *J. Andersens* 50 Aars Borgerjubilæum den 25. Aug. 1916 arrangerede For-eningen en Fest til Ære for Jubilaren, der i mange Aar havde haft Sæde i Bestyrelsen. „Gamle Ander-sen“, der døde i 1918, var Typen paa de Haand-værkere, der „med Randselen paa Nakken og Vandrestaven i Haanden“ havde arbejdet sig frem.

En lignende Fest arrangeredes den 31. Oktober 1917 i Anledning af Fabrikant *Nordstens* 40 Aars Jubilæum. Ved det konstituerende Bestyrelsesmøde efter Generalforsamlingen i 1918 meddelte Forman-den, Arkitekt *Holck*, at han ikke ønskede Genvalg som Formand, Bankdirektør *Abrahamsen* bad sig fritaget for Hvervet som Kasserer. Disse Meddelelser mod-tooges med almindelig Beklagelse. Arkitekt *Holck* havde lige fra 1896 paa en saare repræsentativ Maade ledet Industriforeningen, og hans Kolleger i Bestyrelsen er alle enige i at erkende, at det skyldes *Holcks* fortrinlige Ledelse af Foreningen, at denne gennem de sidste Decennier har forstaaet at bevare sin smukke Position. Og hvad *N. Abrahamsens* Fortjener-ster angaar, har vi omtalt disse andet Steds i Mindeskriftet.

Til *Holcks* Efterfølger som Formand valgtes Teglværksejer *H. Clausen*, som imidlertid allerede fratraadte i 1919 for at afløses af Murermester, By-raadsmedlem *Emil Kielberg*, Foreningens Formand nu ved 50 Aars Jubilæet.

1919 blev et betydningsfuldt Aar i Industriforeningens Historie. Det i mange Aar omtalte Ønske om at se „Hillerød Haandværkerforening“ gaa op i Industriforeningen blev nemlig til Virkelighed. Allerede i 1908 nedsatte Industriforeningen et Udvalg, der skulde undersøge Muligheden af og Be-tingelserne for en Sammenslutning. Men paa Generalforsamlingen i 1909 maatte Udvalgets Formand, Fabrikant *C.-Joh. Weitzmann*, meddele, at Ar-bejdet for Sagen var stødt paa uovervindelig Modstand, bl. a. paa Grund af den Affattelse, Haandværkerforeningens Love havde m. H. t. denne Forenings Opløsning. Der blev dog stadig arbejdet for Spørgsmaalet og i Foraaret 1919 mente Haandværkerforeningens Bestyrelse at være kommen ud over Vanske-

Sadelmagerm. L. Larsen
f. 21. Sept. 1834, d. 7. Sept. 1908

lighederne — Lovene — saaledes at Sammenslutningen snart kunde blive til Virkelighed.

Den 22. Maj 1919 forelaa et Forslag fra Haandværkerforeningen og den 11. Juni afholdt de respektive Foreningers om Sagen nedsatte Udvalg et Fællesmøde, hvor man enedes om følgende Betingelser for Sammenslutningen: 1. Industriforeningen forandrer sit Navn til „Hillerød Industri- og Haandværkerforening“. 2. Haandværkerforeningens Medlemmer optages uden at betale Indskud. 3. Af Haandværkerforeningens Midler indgaar 500 Kr. i Industriforeningens Legatkapital for trængende Medlemmer eller Medlemmers Enker. Haandværkerforeningens Fane og et Skab overgaar til Industriforeningen. 4. De 5 Aars Anciennitet for at erholde Industriforeningens Legat bortfalder for nuværende Medlemmer af Haandværkerforeningen. Haandværkerforeningens Udvalg var mødt med Mandat til at afgøre Sagen.

Ved en ekstraord. Generalforsamling i Industriforeningen den 18. Juni 1919 vedtoges Forslaget, og Sammenslutningen var fra den Dag en Kendsgerning.

Det meste af det sidste Decennium prægedes jo af den store Verdenskrig, og efter de første Krigsaars Oplomstring begyndte Vanskelighederne at melde sig. Den Forening, hvis Historie vi nu har skildret gennem 50 Aar, gik ikke af Vejen for Vanskelighederne i de sidste Aar, men søgte paa bedst mulig Maade at opretholde Traditionerne indenfor Foreningen. Der er endnu mange Opgaver tilbage at løse. En Sag af ikke ringe Interesse for Foreningens Medlemmer er saaledes Spørgsmaalet om tidssvarende Foreningslokaler. Lad os haabe, at den ovenfor skildrede Sammenslutning maa bære Frugter i saa Henseende, idet det jo maa erkendes, at gode Vilkaar for Samvær mellem Borgerne ikke mindst bidrager til *Sammenholdet*.

Men af det anførte vil Læseren sikkert have faaet det Indtryk, at Foreningen under de vekslende Bestyrelser bestandig har været sin Hovedopgave tro: At holde Industriens og Haandværkets Fane højt.

TEKNISK SKOLE

I. AFTENSKOLEN

VED Foreningens Stiftelse i 1872 laa Arbejdet for unge Haandværkeres skolemæssige Oplærelse i Hænderne paa den i 1855 stiftede Forening til Oprettelse af en *Søndags-Friskole* for Handels- og Haandværkslærlinge.

Denne Skole, der aabnedes 29. April 1885, gav hver Søndag Eftm. Kl. 3—6 Undervisning i en Række Fag — dog ikke i Tegning (Regning havde kun 2 Timer om Maaneden). Kravet om Tegning rejstes snart, og der oprettedes en Tegneafdeling, der fik Lokale paa Raadhuset hver Torsdag Aften Kl. 7—9.

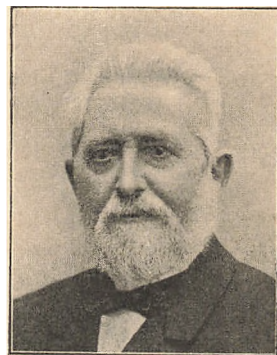
De fleste af Lærerne var ulønnede. Lærerlønnen ved begge Skolens Afdelinger udgjorde i 1860 kun 39 Rdl. 4 Mk.

I 1861 opgaves Søndags- og Sommerundervisningen; der holdtes nu Skole i 6 Vintermaaneder med 8

ugl. Timers Aftenundervisning (4 til Tegning og 4 til andre Fag). I 1871 klager Bestyrelsen over ringe Besøg og manglende Interesse hos Eleverne og stiller Forslag til Selskabets Generalforsamling om at nedlægge Skolen. Forslaget forkastedes, og Bestyrelsens Formand, Murermester *Dahl* og Overlærer *Reinhard* gik ikke ind i den nye Bestyrelse, der

Murermester Dahl
f. 24. Nov. 1819, d. 5. Juni 1906

Overlærer Reinhard
f. 25. Juli 1817, d. 3. Okt. 1901

nu tog fat og ved en Kraftanstrengelse fik Skolen i Gang igen. I 1876 kom nysnævnte 2 Mænd igen ind i Bestyrelsen, og med ca. 40 Elever gled man henimod 25-Aars Jubilæet i 1880.

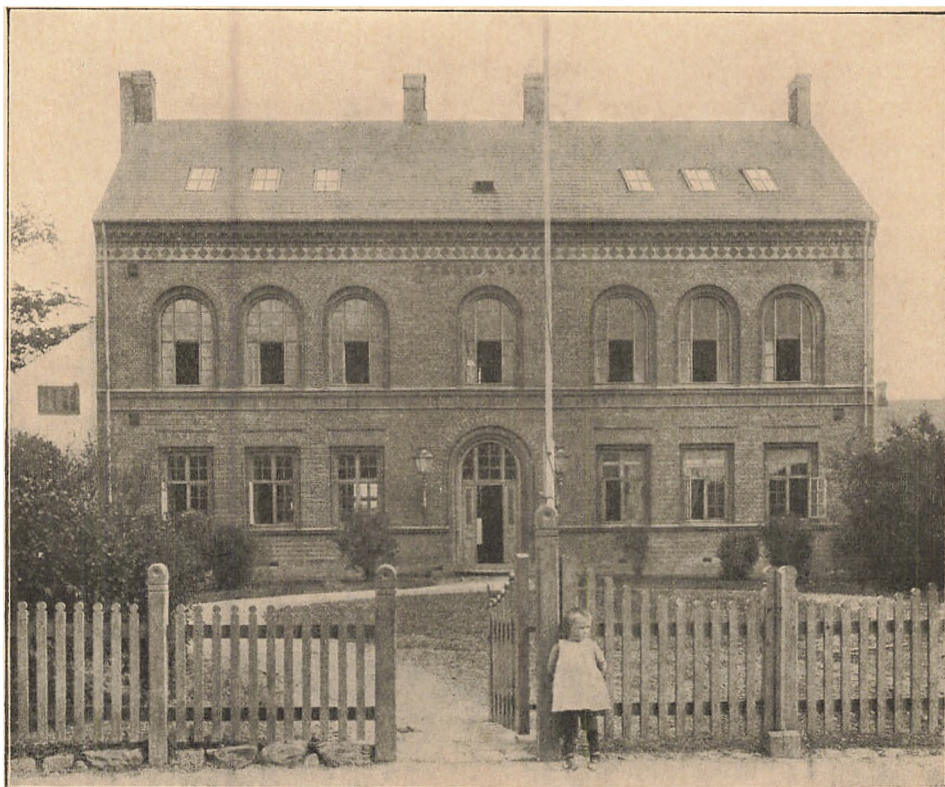
Ved dette Jubilæum udtalte Bestyrelsen, at den fandt det naturligt, at Skolen gik over til Industriforeningen, der forøvrigt allerede i 1879 havde nedsat et Udvalg til at overveje Oprettelsen af en *teknisk Skole* under Foreningens Kontrol.

Under Firsernes Uro gik det kun langsomt med Forhandlingerne om *Aften-skolens* Overgang til Industriforeningen; der holdtes en Del Fællesmøder af Delegerede fra de to Bestyrelser, men først ved et Bestyrelsesmøde i Foreningen den 2. Marts 1888 forelaa Skrivelse fra Aftenskolens Bestyrelse om, at Selskabet var opløst, og at man ønskede, at Skolen overgik til Industriforeningen. Skolens mangeaarige Formand, Murermester *Dahl* og Overlærer *Reinhard*, der gennem en Menneskealder havde ledet og taget Del i Skolearbejdet, overgav nu Gerningen til Industriforeningen.

Førstelærer *Jensen*, Nyhuse, ansattes som Inspektør og var Leder af Skolen indtil 1901. I dette Tidsrum foregik en betydelig Udvikling baade med

Hensyn til Elevantal, forøget Undervisning, forbedret Klassedeling og forøget Støtte fra Stat, Kommune og andre Institutioner. Det af Foreningens daværende Formand, Fabrikant *P. Nordsten*, i 1891 stiftede Legat anvendtes til Fripladser for uformuende og flinke Elever.

En Række Mænd af Byens Haandværkerstand sammen med Skolemænd tog fat som Lærere, flere gennem en lang Aarrække. Malermester *P. Aabye* underviste gennem 29 Aar ikke alene i Aftenskolen, men forestod ogsaa den

Teknisk Skole i Møllestræde med Omgivelser efter Indvielsen den 12. Oktober 1888

i 1890 oprettede Malerdagsskole. I Malerdagsskolen har der i de ca. 30 Aar, den har bestaaet, gennemsnitlig været 12 Elever aarlig.

I Aftenskolen har der fra 1889 til 1919 gennemsnitlig været 110 Elever om Aaret. Elevantallet er i de sidste Aar gaaet en Del op og er nu i Aar 126. — Siden 1889 har Skolen ialt været besøgt af 3694 Elever.

Der har navnlig været undervist i de forberedende Tegnefag og i faglig Tegning for de forskellige Haandværk, desuden er der undervist i Dansk, Bogføring og Regning.

Efter Inspektør *Jensens* Død i 1901 lededes Skolen af Adjunkt *Bøggild* indtil 1907, da Ledelsen blev overtaget af Bygmester *M. P. Madsen*.

II. DAGSKOLEN

Ved Industriforeningens Generalforsamling i 1902 rettede Skoleinspektør *Petersen* en Henstilling til Skolens Bestyrelse om at overveje en Udvidelse af Skolen, saaledes at der foruden Aftenskolen oprettedes en *Dagskole*, der for Haandværkere skulde være, hvad Høj- og Landbrugsskoler er for Landbo ungdommen. Denne Skole skulde i Vintermaanederne give Heldagsundervisning og sætte som Maal at give en faglig Oplærelse og samtidig dermed en almindennende Oplysning, afpasset efter Elevernes Behov.

Industriforeningens Skoleudvalg: Arkitekt *Holck*, Fabrikant *P. Nordsten* og Sadelmagermester *L. Larsen* optog Sagen til Behandling. Udvalget supplede sig senere med: Murermester *F. Kielberg*, Tømrermester *F. Milner* og Skoleinspektør *Petersen*. En Skoleplan blev udformet, og ved „Fastelavnsmødet“ her i Byen 1904 fremførte Skoleudvalgets Formand, Arkitekt *Holck*, Sagen i et Foredrag som Indledning til en Forhandling. Folketingsmand *Sig. Berg* havde allerede Aaret forud under Finanslovbehandlingen slaet til Lyd for en Udvidelse og Højnelse af de tekniske Skolers Virksomhed.

Tegneinspektøren, Professor *Andersen*, stillede sig særdeles imødekommende overfor Tanken. En Deputation bragte Sagen frem for den daværende Indenrigsminister, *Enevold Sørensen*, for at opnaa Statens Støtte, hvilket lykkedes, idet der til Etablering af Skolen bevilgedes et Beløb af 1000 Kr. Uformuende Elever fik, i Lighed med Landbrugselever, Adgang til Statsunderstøttelse, og herværende Sparekasse og Bank gav et Tilskud til Fripladser.

Haandværkerdagskolen aabnedes den 3. November med 15 Elever, der alle med Undtagelse af 3 kunde bo i deres Hjem, men da Elevantallet voksede, maatte man tænke paa at skaffe et Hjem for udenbys Elever.

I 1907 antoges Bygmester *M. P. Madsen* som Inspektør saavel ved Dagsom Aftenskolen, og han og hans Hustru optog 11 Elever i deres Hjem; Aaret efter steg Antallet til 33.

I 1908—09 forhandlede om forskellige Løsninger af Skolehjemspørgsmaalet, og i Sommeren 1909 opførtes paa Skolens Grund en Bygning, der foruden Læse- og Opholdsstue for Eleverne rummer Spisestue og Køkken, Lejlighed for Inspektørfamilien og 14 Soveværelser for ca. 40 Elever.

Midlerne til Opførelsen af denne Bygning fremkom dels ved et Laan i Sparekassen og dels ved 10,000 Kroner som 20 Borgere i Byen stillede til Raadighed som Laan. Dette Skolehjem indviedes den 4. November 1909.

Dagskolens Elevantal steg straks efter Skolehjemmets Opførelse til mellem 40 og 50 og har siden stadig holdt sig der. — I Aar er der 49 Elever. — Ialt har 720 Elever besøgt Skolen siden dens Oprettelse, heraf 153 i to Aar og 23 i tre Aar. 593 Elever har haft hjemme paa Landet, 127 har været fra Byerne. 330 Elever har været her fra Frederiksborg Amt.

Der er i Skoleplanen taget stærkt Hensyn til, at en stor Del af Eleverne ikke før har besøgt en teknisk Skole.

I 1. Klasse undervises i 1) forberedende Tegning, faglig Tegning Bygnings-

lære og i Materiallære samt ²⁾ i Dansk, Regning og Bogføring. I 2. Klasse undervises i fortsat Projektionstegning, Bygningskonstruktion, faglig Tegning, Opmaaling af ældre Bygningsdele og Bygninger samt Husbygning. I denne Klasse undervises ligeledes i Dansk, Materiallære, Nivellering samt faglig Regning, der tager Sigte paa Overslagsberegning. I 3. Klasse beskæftiges Eleverne væsentlig med Husbygning, Opmaaling af gamle Bygninger, Overslagsberegning, Styrkeberegning og Dansk.

Endelig holdes der Foredrag over Emner fra Danmarkshistorien, Litteraturhistorien, Stedhistorie, Naturlære og Samfundsspørgsmaal.

En Del af Foredragene holdes paa Frederiksborg Slot, samtidig med at Eleverne beser Museet.

Undervisningen i 1. Klasse giver samme faglige Uddannelse som Aftenskolens fire Klasser, og Eleven kan med Lethed efter denne udføre de Tegne-

Fru Ragna Madsen

prøver, som fordres ved Af-læggelsen af Svendepróven. Som Regel aflægger 10 à 12 Elever aarlig Svendepróve. Den største Part af Eleverne gaar tilbage til Haandværket som Svende, Formænd eller Mestre. Enkelte har søgt videre Uddannelse som Konstruktører, Arkitekter eller Tegnelerere. En Del af Eleverne har dannet en Elevforening, der udgiver et Aars-

Bygmester M. P. Madsen

skrift og afholder aarligt Elevmøde. Følgende Lærere har uafbrudt virket ved Dagskolen siden dens Opførelse: Kunstmaler *Jakob Hansen*, Skoleinspektør *P. Petersen*, Kommunalærer *O. C. Andersen* og Højskolelærer *Urskov*.

Højskolelærer *Boysen* forestod Tegneundervisningen fra 1904—1907. Samme Aar overtog som tidligere fremhævet Bygmester *M. P. Madsen* Ledelsen af Skolen. Sammen med sin udmærkede Hustru, Fru *Ragna Madsen*, har han desuden skabt et godt Hjem for Eleverne.

Naar Hillerød Haandværkerdagskole staar saa godt, som den staar, skyldes der Tak til det dygtige Forstanderpar; det flinke Lærerpersonele maa heller ikke glemmes, og endnu mindre maa glemmes Arkitekt *Holck*, som i 33 Aar har været en udmærket Formand for Skoleudvalget, og Skoleinspektør *Petersen*, som i 30 Aar har arbejdet i Aften- og Dagskolen og i mange Aar har været Skolens Kasserer. Det er navnlig gennem disse to Mænds Arbejde, at Dagskolen er blevet rejst — og rejst saa godt, at den forhaabentlig skal være med til i mange Aar sammen med vore andre Skoler at hævde Hillerød som den gode Skoleby.

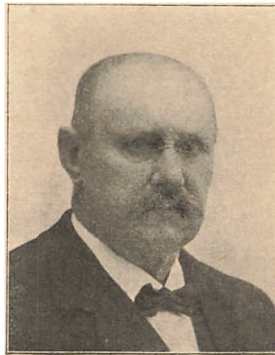
Skolehjemmet, indviet 4. November 1909

FORENINGENS REGNSKABSVÆSEN

STATUS DEN 31. MARTS 1921

AKTIVA	PASSIVA
Ejendommen, Matr.-No. 58 d. 120,000.00	Restgæld til Frederiksborg Amts Sparekasse..... 22,447.50
Inventar. 8,581.46	Balance..... 131,927.33
Ifølge Foreningsregnskabet..... 4,413.26	
Ifølge Lotteri-regnskabet 4,661.97	
Ifølge Legatregnskabet 14,718.14	
P. Nordstens Legat (indestaaende i Ejendom) 2,000.00	
<hr/> Kr. 154,374.83	<hr/> Kr. 154,374.83

Bankdirektør N. Abrahamsen

LOTTERIET

Byens Handlende og Haandværkere har i de forløbne 68 Serier leveret Gevinster til et meget betydeligt Beløb. Blandt de sjællandske Byer havde Hillerød indtil for faa Aar siden det største Salg af Lodsedler.

For Lotterisagen og Industriforeningens Regnskabsvæsen har Bankdirektør *N. Abrahamsen* gjort et stort fortjenstfuldt Arbejde. Han var saaledes i 18 Aar Foreningens Kasserer.

OVERSIGT OVER FORENINGENS BESTYRELSER 1872-1921

1872

Snedkermester Andersen Farver Thygesen Bogbinder Wiwel Karethmager Nielsen Urmager A. Hansen

1873 - 1875

Snedkermester Andersen Farver Thygesen Bogbinder Wiwel Købmand N. L. Christensen Urmager A. Hansen

1876 - 1877

Snedkermester Andersen Farver Thygesen Bogbinder Wiwel Købmand N. L. Christensen Sadelm. Jørgensen

1878

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Sagfører Arntzen Købmand N. L. Christensen Fotograf Rathsack

1879

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Sagfører Arntzen Farver Thygesen Fotograf Rathsack

1880 - 1881

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Vejassistent Olufsen Farver Thygesen Fotograf Rathsack

1882

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Bogbinder Wiwel Farver Thygesen Tømrermester Abben

1883

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Bogbinder Wiwel Fotograf Rathsack Tømrermester Abben

1884 - 1885

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Murerm. Chr. Svendsen Fotograf Rathsack Tømrermester Abben

1886

Snedkermester Andersen Urmager P. Larsen Fabrikant P. Nordsten Fotograf Rathsack Tømrermester Abben

1887

Snedkermester Andersen Sadelmager Larsen Fabrikant P. Nordsten Fotograf Rathsack Farver Thygesen

1888

Hele Bestyrelsen fratræder, følgende vælges:

Fotograf Rathsack Urmager P. Larsen Murermester F. Kielberg Murermester Dahl Fabrikant P. Nordsten

Overlærer Reinhard Farver Thygesen Sadelmager Larsen Købmand C. B. Simonsen

1889

Fotograf Rathsack Arkitekt Holdk Murermester F. Kielberg Kancelliraad Chr. L. Weitzmann

Fabrikant P. Nordsten Overlærer Reinhard Farver Thygesen Sadelmager Larsen Købmand C. B. Simonsen

1890

Købmand Steglich Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Kancelliraad Chr. L. Weitzmann

Fabrikant P. Nordsten Murerm. Svendsen Farver Thygesen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1891 - 1895

Købmand Steglich Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Murermester Svendsen Farver Thygesen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1896 - 1899

Købmand Drøhse Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Garvermester Nielsen Farver Thygesen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1900

Købmand Drøhse Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Garvermester Nielsen Slotsgartner Hansen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1901

Købmand Drøhse Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1902

Eghandler M. Hertz Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1903 - 1905

Direktør Rathien Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Sadelmager Larsen Urmager Abrahamsen

1906 - 1907

Direktør Rathien Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Smedemester Christensen Urmager Abrahamsen

1908

Direktør Rathien Arkitekt Holdk Murermester Kielberg Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1909

Direktør Rathien Arkitekt Holdk Tømrermester Milner Fotograf Rathsack Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1910 - 1912

Direktør Rathien Arkitekt Holdk Tømrermester Milner Fabrikant C.-Joh. Weitzmann Fabrikant P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1913 - 1914

Murerm. E. Kielberg Arkitekt Holdk Tømrermester Milner Fabrikant C.-Joh. Weitzmann Fabr. P. Nordsten

Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1915 - 1916

Murerm. E. Kielberg Arkitekt Holck Købmand P. Børsh Fabrikant C.-Joh. Weitzmann Fabrikant P. Nordsten
Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1917

Murerm. E. Kielberg Arkitekt Holck Købmand Chr. Simonsen Fabr. C.-Joh. Weitzmann Fabr. P. Nordsten
Blikkenslager Andersen, sen. Slotsgartner Hansen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1918

Murerm. E. Kielberg Arkitekt Holck Købmand Chr. Simonsen Fabr. C.-Joh. Weitzmann Fabr. P. Nordsten
Tømrermester Rosbæk Teglværksejer H. Clausen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1919

Murerm. E. Kielberg Arkitekt Holck Købmd. Chr. Simonsen Fabr. C.-Joh. Weitzmann Ingeniør M. Nordsten
Tømrermester Rosbæk Teglværksejer H. Clausen Skoleinspektør Petersen Urmager Abrahamsen

1920

Murerm. E. Kielberg Arkitekt Holck Købmd. Chr. Simonsen Fabr. C.-Joh. Weitzmann Ingeniør M. Nordsten
Tømrermester Rosbæk Teglværksejer H. Clausen Skoleinspektør Petersen Snedkermester Nellemann-Hempel

1921

Murerm. E. Kielberg (*Formand*) Arkitekt Holck (*Næstformand*) Købmand Chr. Simonsen
Fabrikant C.-Joh. Weitzmann Ingeniør M. Nordsten (*Kasserer*) Tømrermester Rosbæk
Kommunelærer O. C. Andersen Skoleinspektør Petersen (*Sekretær*) Snedkermester Nellemann-Hempel

Skoleudvalget består af: Holck, Petersen og Kielberg.

Byggeudvalget af: Kielberg, Rosbæk og Nellemann-Hempel.

Foredragsudvalget af: Rosbæk, O. C. Andersen og Weitzmann.

Biblioteksudvalget af: O. C. Andersen.

FORENINGENS FORMÆND I DE FORLØBNE 50 AAR

1872-1873: Snedkermester Harald M. Andersen.

1873-1878: Farver K. Thygesen.

1878: Bogbinder Wiwel.

1878-1880: Sagfører Arntzen.

1880-1882: Fotograf C. Rathsack.

1882-1883: Tømrermester Abben.

1883-1887: Fotograf C. Rathsack.

1887-1888: Farver K. Thygesen.

1888-1896: Fabrikant P. Nordsten.

1896-1918: Arkitekt, Museumsinspektør Holck.

1918-1919: Teglværksejer H. Clausen.

1919: Murermester E. Kielberg.

Den af Formændene, som tillige har haft længst Sæde i Bestyrelsen, er Arkitekt *Holck*, som har siddet i Foreningens Ledelse i 33 Aar.

FORENINGENS ÆRESMEDLEMMER

Optaget den 26. Marts 1881: Foreningens Stifter, Bygmester P. Hansen (+).

23. Marts 1886: Karethmager Nielsen (+).

30. Marts 1889: Kammerherre, Borgmester Scholten (+).

Murermester, Bygningsinspektør Dahl (+).

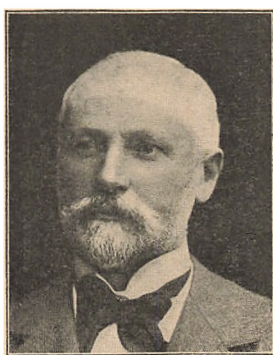
30. Sept. 1889: Tømrermester Lange, sen. (+).

27. April 1903: Fabrikant P. Nordsten (+).

FORENINGENS NUVÆRENDE BESTYRELSE

Murerm. E. Kielberg
Formand

Arkitekt Holdk
Næstformand

Skoleinspektør Petersen
Sekretær

Ingeniør M. Nordsten
Kasserer

Fabrikant C.-Joh. Weitzmann

Købmd. Chr. Simonsen

Tømrerm. O. Rosbæk

Snedkerm. Nellemann-Hempel

Lærer O. C. Andersen

Foreningens Fællestur til Udstillingen i Malmø den 26. Juni 1896

KLUBLIVET I HILLERØD INDUSTRI- FORENING

DEN 27. Oktober 1888 vedtog Bestyrelsen at afbenytte de i teknisk Skole for Foreningen indrettede Lokaler til Generalforsamlinger, Bestyrelses- og Udvalgs Møder samt til „selskabelige Sammenkomster“. Det hed saaledes: „Foreningens Medlemmer kunne hver Fredag Aften fra Kl. 7—12 samles i de ovennævnte Lokaler“.

Denne Vedtagelse gav Signalet til et Klubliv, som navnlig florerede i Halvfemserne, og som holdt sig lige til 1913.

Der var en egen Hygge og et eget Humør over Klublivet i Hillerød Industriforening i gamle Dage. Sammenkomsterne koncentrerede sig efterhaanden ikke om én ugentlig Aften. „Fredags Aftenerne“ med deres smaa Spisninger à 1 Kr. — skriver én Krone — tog stadig Téten, men man kunde dog ogsaa paa Ugens øvrige Dage træffe et godt Borgerlag i Lokalerne i Møllestræde.

Ofte tales der om gamle Dage i „Industrien“, hvor Mænd som Fotograf *Rathsack* („Kejseren“), Tømmerhandler *Møller* („Brædde Møller“), Farver *Thygesen* („en lille Koppe Kaffe“) og gamle *Chr. Weitzmann* („Erik Bøgh“) førte Septret secunderet af Borgere som Købmand *Julius Larsen* og Købmand *C. B. Simonsen*. Haandværkertyper som gamle Klejnsmed *Jensen* og gamle Blikkenslagermester *Andersen* lavede svært op i Selskabet — især naar Klejnsmeden og Farver Thygesen, der kendte hinanden fra Krigen 48—50, hvori de begge havde deltaget, begyndte at fortælle Krigshistorier. Morsomt var det ogsaa at høre Blikkenslageren fortælle om sine Vandringer i Schweiz og Frankrig. Gamle Weitzmann, der ogsaa var en berejst Mand, var straks mere lærd og skulde fortælle om sine Besøg hos berømte Fysikere i Tyskland.

Ved disse harmløse Sammenkomster spilledes Domino, som var Thygesens Vndlingspil, og „Jacob“. Man bænkedes sig i Reglen om det svære Egetræs-

bord i den forreste Stue. Efter Generalforsamlingerne og de berømte Pølse-gilder, hvor forskellige Borgere satte Humøret op, var Besøget i Foreningens Lokaler særlig stort. Der spistes ovre i Foredragsalen, men bag efter samledes Selskabet i de almindelige Foreningslokaler, hvor Talernes Række ofte fortsattes. Mange yngre Borgere deltog i Spisningen efter Generalforsamlingen, rystedes sammen med de ældre og optoges efterhaanden i Laget. For at blive optaget i „Karens Garde“ — Navnet refererer sig fra Foreningens Værtinde, der hed Karen — hørte der dog baade en vis „Takt og Tone“, hvis væsentligste Krav var Respekt for de ældre og deres Prærogativer paa Stedet (vé den, der t. Eks. tog Thygesens eller Rathsacks faste Pladser ved Egetræsbordet).

Men efterhaanden tyndede det ud i den rigtige „Gardens Garde“ fra gamle Dage, og med de ældre døde ogsaa det Særpræg, hvilede over Klublivet i Dette tabte sig mere og fik Dødsstødet. Den nye Aar Foreningslivet i Møllig Maade. Efter denne Udvej til, at Foreningen lemmer i Foreningens Lokaler i Byen. Man fore-

Fotograf C. Rathsack
f. 4. Aug. 1839, d. 28. Marts 1911

gen blev i Lokalerne som Læsning o. l., en beske-ogsaa faa. Det blev iøv-ugentlige Møder (Lørdagsaftenmøderne) paa Hotel „Leidersdorff“ i Stedet for som hidtil i Foreningen. Men disse „Møder“ holdt snart op, og de faste Kortspillere samles nu som hidtil i Lokalerne i Møllestræde, efter at det er lykkedes at beholde disse som Samlingssted for Medlemmerne, (en Tid lang havde man Bud efter Lokalerne til Undervisningsbrug).

Men om noget Klubliv i samme Forstand som i Perioden 1888—1913 er der altsaa ikke i Øjeblikket Tale. Der har som sagt været Planer fremme om at leje en Lejlighed i en Bygning, hvor der var Restauration, der har ogsaa været Røster fremme til Fordel for at købe en Bygning, der kunde rumme Foreningen, og som iøvrigt kunde forrente sig, men hidtil er det altsaa ikke lykkedes at tilvejebringe en Løsning af dette vigtige Spørgsmaal.

